

PREZYDENT MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa
tel. 22 443 10 01, faks 22 443 10 02
sekretariatprezydenta@um.warszawa.pl, www.um.warszawa.pl

Warszawa, 21 czerwca 2021 r.

Szanowni Dyrektorzy i Nauczyciele! Drodzy Rodzice i Uczniowie!

Ministerstwo Edukacji i Nauki zapowiedziało zmiany w prawie oświatowym.

Ich celem jest zmarginalizowanie roli samorządów, dyrektorów szkół i rodziców, na rzecz znacznego zwiększenia nadzoru kuratorów oświaty. Kierunek działań ministerstwa wydaje się jasny - to podporządkowywanie oświaty władzy centralnej.

Nie możemy się na to zgadzać, bo to koniec idei szkoły samorządowej. Koniec wspólnoty tworzonej przez uczniów, rodziców i nauczycieli. Plany te grożą ponowną centralizacją polskiego systemu oświaty likwidacją autonomii społeczności szkolnych.

Pod chwytnym pretekstem „ograniczania biurokracji”, ministerstwo chce usunąć wielostronną ewaluację pracy szkół, którą wprowadzono do prawa oświatowego w 2009 r. i zastąpić ją kuratorską kontrolą.

W rzeczywistości dokumentacja nie zniknie, gdyż szkoła musi cyklicznie badać różne obszary swojej działalności. Zamiast jednak robić to dla wspólnej korzyści, w celu podnoszenia jakości pracy, czy podejmowania działań naprawczych, sprawozdania tworzone będą teraz na potrzeby kontrolerów z kuratorium. Likwidacja ewaluacji na rzecz kontroli oznacza w praktyce, że szkoła dostanie odgórne zalecenia do wdrożenia. To rozwiązanie zmienia funkcję szkoły, która przestaje być ważnym partnerem rodziców w procesie edukacji i wychowania, a staje się jedynie „realizatorem” określonych oczekiwań państwa.

Taki mechanizm stanowi rażące ograniczenie autonomii szkoły, którą tworzyliśmy od czasu przemian ustrojowych, budując społeczeństwo obywatelskie.

Ministerstwo zamierza też wzmocnić władzę kuratorów przy powoływaniu i odwoływaniu dyrektorów.

W komisji konkursowej ma znaleźć się aż pięciu przedstawicieli kuratorium i tylko trzech reprezentantów samorządu. Stworzono też zapis umożliwiający zorganizowanie konkursu na dyrektora bez koniecznego udziału reprezentanta rady rodziców czy związków zawodowych. To marginalizacja opinii rodziców i nauczycieli oraz osłabienie roli samorządu terytorialnego, który dyrektorów zatrudnia.

Od 1 września 2021 r. planuje się również wprowadzenie kuratorskiego nadzoru nad zajęciami prowadzonymi w szkole przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Do tej pory to rodzice opiniowali takie propozycje wspierania wychowawczych i dydaktycznych zadań szkoły. Teraz dyrektor będzie musiał jeszcze uzyskać zgodę kuratorium. Społeczni partnerzy od lat pomagają w realizacji podstawy programowej i upowszechniają innowacyjne metody pracy. Na odgórnym sterowaniu tymi kontaktami stracą przede wszystkim uczniowie, którym ograniczy się liczbę wartościowych zajęć dodatkowych i utrudni dostęp do niezależnej informacji. Mamy już liczne przykłady tego, że kuratoria negują wszystko, co jest niezgodne z bieżącymi oczekiwaniami rządu. Obawiamy się cenzury w kwestiach ochrony konstytucji i praw człowieka, dbałości o środowisko, w tym ochrony klimatu, czy zagadnień prawa wspólnotowego Unii Europejskiej. Czy polska szkoła znowu będzie mogła tylko tyle, na ile pozwoli jej centralna władza? Tak już było w „czasach PRL-u”, kiedy to partia narzucała jedyną narrację i interpretację.

Warszawa od lat wspiera autonomię szkół i ceni ich unikalne w skali kraju osiągnięcia. Wiemy, że na sukces każdej placówki pracuje cała jej społeczność. Uczniowie, nauczyciele i rodzice, na zakończenie tego trudnego roku zamiast dyskusji o zmianach oraz propozycji wsparcia szkół po okresie pandemii i długiego nauczania zdalnego, otrzymują gotowy przepis na centralizację oświaty. Mamy jednak nadzieję, że dzięki powszechnym głosom sprzeciwu, do tych szkodliwych przeobrażeń nie dojdzie.

Szanowni Państwo, powoli dobiega końca trudny rok szkolny. Był mało przewidywalny, zmuszający do zmian przyzwyczajęń i mocno ingerujący we wszystkie życiowe plany. To był czas pełen wyzwań, uczący elastyczności i cierpliwości. Zdajemy sobie sprawę, że wymuszona pandemią nauka online, zamknięcie w domach, lęk o zdrowie i pracę to doświadczenie, o którym chcielibyśmy jak najszybciej zapomnieć. Ale zanim nadejdzie upragniony letni wypoczynek, pragnę serdecznie podziękować dyrektorom i nauczycielom za ogromny wysiłek włożony w zdalne nauczanie, rodzicom za wspieranie swoich dzieci, które w większości uczyły się w domu, a uczniom za to, że dobrze współpracowali z dorosłymi w zdobywaniu nowych doświadczeń edukacyjnych.

Na czas wakacji życzę Wszystkim wypoczynku, relaksu, słońca i oderwania od codzienności. Niech morskie, górskie czy nizinne krajobrazy natchną nas optymizmem, a siły powrócą! Wierzę, że we wrześniu zobaczymy się w murach warszawskich szkół.

2 pruszenen
PREZYDENT MIASTA
STOLECZNEGO WARSZAWY
Rafał Trzaskowski